

Nem szókép, de valóság, hogy az utolsó percig dolgozott. Mint élete és munkája elválaszthatatlan társától, Aranka asszonytól tudom, pár perccel halála előtt még egy oxfordi tanulmánykötetbe szánt francia nyelvű tanulmányának korrektúráját javította, amelyben a magyar színháztörténet 18. századi korszakát foglalta össze.

Mikes Kelemen 69 éves volt, mikor befejezte leveleskönyvét. Hűséges íródeákjának, Hopp Lajosnak összesen ennyi évet engedélyezett a sors. Elszorult szívvel állunk koporsójánál, mit is mondhatnánk mást, mint a rodostói bujdosó: „Ne kívánjunk tehát egyebet az Isten akaratjánál. Kérjük az üdvösséges életet, a jó halált és az üdvösséget, és azután megszűnünk a kéréstől, mind a büntől, mind a bujdosástól, mind a telhetetlen kívánságtól. Amen.”

Isten Veled!

Szőrényi László

Neolatin irodalom Európában és Magyarországon (Irodalomtörténeti konferencia, Pécs, 1996. május 24–26.)

A Magyar Tudományos Akadémia Irodalomtudományi Intézetének Reneszánsz-kutató Osztálya 1996-ban a pécsi Janus Pannonius Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának Irodalomtörténeti Tanszékével közösen rendezte meg szokásos tavaszi tudományos ülésszakát. A konferencia a Baranya Megyei Közgűlés dísztermében zajlott, tudományos titkára Bartók István volt.

Az előadások egy része Janus Pannonius munkásságát és hatását tárgyalta, másik része a magyarországi neolatin irodalom három évszázadának korpuszával, szövegahagyományával és európai kapcsolataival foglalkozott; ezekhez csatlakoztak a tematikát kiteljesítő, részint a neolatin hagyomány hatását a 20. századig kísérő, részint az emblematisz ábrázolásokat, jelképeket, képeket bemutató előadások.

Május 24-én délután Pirnát Antal nyitotta meg a tanácskozást, majd az első ülés keretében, Bitskey István elnökletével a következő előadások hangzottak el:

Havas László: *A magyar nép és állam születése a latin nyelvű organikus magyar történetírásban;*

Sarbak Gábor: *Gyöngyösi Gergely pálos rendtörténete;*

Boda Miklós: *„A két Róma vonzásában” – Adalékok Janus Pannonius életéhez és utóéletéhez;*

Jankovits László: *„Ad animum suam” – Hozzászólás Janus Pannonius elégiájához;*

Pajorin Klára: *Vitéz János és a humanista levél;*

Sárközy Péter: *Közös hazánk, Róma – A keresztény kultúra egyetemességének megfogalmazódása Lászlai János római sírfeliratában (1523);*

Knapp Éva-Tüskés Gábor: *Emblémaelméletek Magyarországon a 16–18. században.*

Május 25-én délelőtt, a második ülés alkalmával, Balázs Mihály elnökletével az alábbi előadások felolvasására került sor:

Ritoókné Szalay Ágnes: *Melanchthon magyarországi hatásáról;*

Imre Mihály: *A 16. századi latin nyelvű zsoltárköltészet helye a reformáció irodalmában;*

Lázár István: *Szándék és valóság – Szántó (Arator) István műveinek sorsa;*

Kruppa Tamás: *A Sas és a Sárkányfog (Báthory Zsigmond dicsőítése);*

Ács Pál: *Attila-kultusz Erdélyben a Báthory-korban;*

Tóth Tünde: *Angerianus Erotopaegnionja;*

Szabó András: *Thúri György.*

Május 26-án délelőtt, Hargittay Emil elnökletével, a harmadik ülésen került felolvasásra:

Déri Balázs: *Szent Gellért mint exegeta*;
Madas Edit: *Szent László a magyar prédikációirodalomban*;
Gábor Csilla: *Káldi György latin forrásai*;
Kecskeméti Gábor: *Neolatin írók és magyar prédikátorok*;
Szörényi László: *Paulus Ritter*;
Szilágyi András: *Orpheusz és Amphión és*
Bárczi Ildikó: *Elefánt* c. előadása.

Május 24-én este a Baranya Megyei Közgyűlés dísztermében fogadást adott a konferencia tiszteletére Révész Mária, Pécs város alpolgármestere.

Május 25-én délután a konferencia résztvevői autóbusz-kiránduláson vettek részt a Pécs–Máré-vár–Mecseknádasd–Zengővárkony–Pécsvárad–Pécs útvonalon.

A konferencián elhangzott előadások szerkesztett tanulmány-változata (kiegészítve Ritoókné Szalay Agnes, Mayer Gyula és Török László további írásaival) röviddel az esemény után önálló kötetben jelent meg: *Neolatin irodalom Európában és Magyarországon*, szerk. JANKOVITS László, KECSKEMÉTI Gábor, Pécs, Janus Pannonius Tudományegyetem, 1996, 230 l. A tanulmánykötet nagy érdeklődéssel kísért bemutatójára a pozsonyi Erzsébet Tudományegyetem Pécsre helyezésének 75. évfordulója alkalmából rendezett tudományos ülésen került sor Pécsen, 1996. november 14-én.

Kecskeméti Gábor

Kritikatörténeti konferencia

(Budapest, 1996. június 5–7.)

A Magyar Tudományos Akadémia Irodalomtudományi Intézete alapításának 40. évfordulójáról kritikatörténeti konferenciával emlékezett meg.

A konferencia megnyitóján, 1996. június 5-én délelőtt Bodnár György, az intézet igazgatója az intézeti levéltár dokumentumai alapján emlékezett az elmúlt évtizedekre, majd Glatz Ferenc, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke mondott köszöntőt. Szörényi László bejelentette, hogy az intézet Martinkó András-díjat alapít a legjobbnak ítélt, 19. századi irodalomról szóló tanulmányok évenkénti jutalmazására. Kecskeméti Gábor a kritikatörténeti munkálatokat évtizedeken át irányító Tarnai Andorra emlékezett a tiszteletére kibocsátott emlékkönyv megjelenése alkalmából, majd Pomogáts Béla az intézet egyéb új kiadványait ismertette.

Június 5-én délután, Szörényi László elnökletével a következő előadások hangzottak el:

Szili József: *Transzhisztorizmus*;

Odorics Ferenc: *A hermeneutika magyar horizontja*;

Bezeczky Gábor: *Az oszcilláció elmélete*;

Veres András: *Magyar irodalmi kánon a 70-es években*;

Kulcsár Szabó Ernő: *A tökéletesség mint az olvasás retorikája – Az esztétikai tapasztalat nyelviségének kérdéséhez.*

Június 6-án délelőtt, Jankovics József elnökletével került felolvasásra:

Pajorin Klára: *A korai humanizmus hatása a magyar kritikai gondolkodásra – Pier Paolo Vergerio és Vitéz János*;

Ács Pál: *A reneszánsz költői műfajok gyökerei az antik retorikában*;